

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політична еліта незалежної України

Освітня програма 032 Історія та археологія
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і
методики викладання історії
Протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політична еліта незалежної України
Освітньо-професійна програма	032 Історія та археологія
Спеціалізація	–
Спеціальність	032 Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Другий (магістерський) рівень освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	1/2 весняний
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семинарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php

2. Опис дисципліни
<p>Навчальний курс спрямований на ознайомлення студентів із дискусійним проблемним питанням: «Ким є сучасна вітчизняна політична еліта». Серед науковців побутує два підходи “політична еліта в Україні” – це або гола абстракція, або суспільна група, яка не виросла з умов даної країни, не є частиною цього народу і тому своє призначення вбачає та реалізує лише задля здобуття влади і використання її у власних інтересах (наживи, престижу, самоствердження тощо). На конкретних історичних прикладах із сучасної української історії буде здійснена спроба з’ясувати сутність питання: «Політична еліта в Україні чи українська політична еліта». , що притаманне домінуючій політичній верстві, наскільки відповідає поняттю “політична еліта” існуюча група людей (псевдоеліта), головною турботою якої є збереження себе у владі або біля неї.</p> <p>Мета курсу: проаналізувати і оцінити через зіставлення за критерієм українськості (не в етнічному, а у політичному сенсі) сутність сучасного політичного класу, що здійснював управління та продовжує керувати країною⁴ оволодіння студентами поглиблених знань із сучасної вітчизняної політичної історії; формування всесторонньо розвинутої особистості із глибокими національно-патріотичними орієнтирами, усвідомлення причетності до розвитку української державності..</p> <p>Цілі курсу: засвоїти основний масив історичних знань; застосовувати критичний підхід для аналізу складних політичних процесів; опанувати навички наукового пізнання сучасної української дійсності.</p> <p>Компетентності:</p> <p>Складові професійної компетентності, якими має оволодіти студент в результаті вивчення курсу:</p> <p>Практична (С1) – Здатність і готовність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Дослідницька (С2) – здатність і готовність аналізувати та моделювати стан та розвиток історичних процесів.</p> <p>Викладацька (С3) – Готовність до викладацької діяльності в межах освітніх програм, використання сучасних педагогічних методів та засобів активізації педагогічної діяльності</p> <p>Організаційна (С4) – Здатність і готовність вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації джерел і літератури.</p> <p>Контрольна (С5) – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень, інноваційних підходів щодо історичного розвитку.</p>

Суспільно-політична(С6) – здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; здатність ефективно проводити діяльність або виконувати певні функції, забезпечувати розв’язання проблем і досягнення позитивних результатів у галузі історії;

адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку

Діагностична(С7) – володіння історичними знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних об’єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх причини. Діагностика поширюється на ситуації, що відображають предмет професійної діяльності, міжнародні проекти, програми.

Інформаційно-аналітична (С8) - здатність побудувати ефективну систему інформаційних ресурсів, необхідну для формування інформаційно-правової основи прийняття управлінських рішень у сфері міжнародних економічних відносин; здатність визначати певний інформаційний ресурс у межах оперативного та стратегічного управління групою; формування умінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки; здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті дослідницького завдання або проблеми, що вирішується.

Комунікативна (С9) – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами

В результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів формуються:

Здатність аналізувати історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях (С2, С8)

Уміння виявляти спільні й відмінні риси в теоретико-методичних підходах українських і зарубіжних істориків, етнологів та археологів (С7)

Цілеспрямовано вивчати та відстоювати загальнолюдські, національні демократичні і духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку (С6)

Здатність розрізняти історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України (С8)

Уміння обирати та використовувати сучасні теорії, методологічні засади і досягнення вітчизняної та зарубіжної історичної науки та освіти (С2, С3)

Уміння сприймати сутність і особливості історичного розвитку світової цивілізації та місця в ньому вітчизняного минулого (С2)

Здатність займати активну життєву позицію у відстоюванні своєї точки зору та історичної об’єктивності з проблем минулого та сьогодення (С3)

Уміння використовувати на практиці теоретичні положення для здійснення організаційних та контрольних заходів у сфері історичної науки (С5, С8)

Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у вищих навчальних закладах (С4, С10)

Уміння використовувати на практиці програмно-технічні засоби інформатики та сучасні інформаційні системи і технології (С8)

Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики (С2, С3)

Здатність використовувати в своїй діяльності історичні методи дослідження (С7)

Уміння виявляти та розв’язувати дослідницькі проблеми, здійснювати дослідження проектів на належному рівні (С1, С2, С3)

Уміння працювати з джерелами та фаховою літературою (С3)

Здатність ефективно брати участь у різних формах наукової комунікації (С7, С10)

3. Структура курсу				
№	Тема	Результати навчання	Завдання	
1.	Тема 1. Етапи і джерела становлення сучасної політичної еліти	Знати основні етапи розвитку українського національно-політичного руху: структуру, програми, напрями діяльності, форми політичної активності; результати виборчих кампаній 1990-х – початку 2000-х років	Питання, тести, самостійна практична робота	
2.	Тема 2. Президенти України: якісний аналіз діяльності .	Знати основні каденції президентів України, напрями розвитку держави, досягнення і втрати їх діяльності, вплив оточення та президентських структур на поведінку посадової особи..	Питання, тести, самостійна практична робота	
3.	Тема 3. Особливості формування лідерів політичних структур України.	Знати процес формування багатопартійності; партійно-політичний розклад українських політичних сил.; результати парламентських і президентських виборчих кампаній в Україні; проблеми вибору політичної моделі управління країною; провідні політичні діячі і лідери; становлення громадянського суспільства в Україні;	Питання, тести, самостійна практична робота	
4.	Тема 4. Масові громадські рухи і кампанії як чинник трансформації політичного середовища.	Знати основні підходи модернізації політичної участі, чинників формування українського протестного руху, основні політичні кампанії «Україна без Кучми», «Помаранчева революція»; «мовний майдан»; «податковий майдан» «Єврореволюція», «Революція гідності».економічних відносин в Україні.	Питання, тести, самостійна практична робота	
5.	Тема 5. Громадянське суспільство і волонтерський рух	Знати основні принцип і функції розвитку громадянського суспільства, роль і місце лідерів громадської думки, засоби впливу на політичну сферу та систему державного (політичного) управління, роль і значення волонтерських організацій та рухів в українського сьогоденні	Питання, тести, самостійна практична робота	
6.	Тема 6. Формування сучасної військової а еліти і її потенціал щодо інкорпорації в політичне середовище України	Знати історію формування військового середовища в період незалежності, чинники впливу на якість офіцерського складу, досягнення і втрати під час реформування військової сфери, вплив військових на політичне і громадське життя країни .	Питання, тести, самостійна практична робота	
4. Система оцінювання курсу				
Лекції		10		
Семінарські заняття		30		
Самостійна робота студентів		20		
Проміжний тестовий контроль		20		
Залік		20		
Максимальна кількість балів		100		
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу				
Види навчальної роботи			тестовий контроль	Сума
Поточний контроль	СРС	Тестовий контроль		

Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	Сем 8	Сем 9	Лекції							CPC 1	CPC 2	TK-1	TK-2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	10							10	10	10	10		
Max=40										Max= 20					Max=20		20	100			

6. Ресурсне забезпечення

1. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох. К., 2000.
2. Бойко О. Україна 1991-1994 рр.: Тіні минулого чи контури майбутнього? (нариси новітньої історії). К., 1996.
3. Демони миру та боги війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби. К., 1997..
4. Литвин В. Політична арена України. Дійові особи та виконавці. К., 1994.
5. Литвин В. Україна: досвід та проблеми державотворення (90-ті роки ХХ ст.). К., 2001.
6. Мала енциклопедія етнодержавознавства. К., 1996.
7. Пасічник М.С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: Навч. посібник. К, 2005.
8. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів/ За редакцією В.І.Танцюри. К., 2001.
9. Україна: утвердження незалежної держави (1991-2001) / Н.П.Барановська, В.Ф.Верстюк, С.В.Віднянський та ін.; За ред. В.М.Литвина. К., 2001.
10. Українське суспільство на порозі третього тисячоліття / Кол. монографія. Під ред. М.О.Шульги К., 1999.
11. Українські ліві: між ленінізмом і соціал-демократією / За ред. О.Гараня, О.Майбороди. К., 2000.
12. Шведа Ю. Партії та партійна система України. Л., 2001.
13. Чорновіл В. Пульс української незалежності. К., 2000.

7. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	доц. Кобута Степан Йосипович
Контактна інформація викладача	stepan.kobuta@pnu.edu.ua

8. Політика курсу

Академічна доброчесність	Політика ректорату ПНУ спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В
---------------------------------	--

	університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри». Діяльність кафедри, ректорату з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України.
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Всі завдання здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів з заявленої теми
Неформальна освіта	Зараховуються, як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни

Викладач

доц. Кобута С.Й.